

Dvacátá Mezinárodní olympiáda v lingvistice

Bansko (Bulharsko), 23.–29. července 2023

Řešení úloh soutěže jednotlivců

Úloha č. 1.

		○	→		
● → ●	<i>uviděl jsem (něco)</i>	<i>vidím (něco)</i>			
↑ ●	<i>byl jsem uviděn</i>	<i>jsem viděn</i>			
1. os. jedn. č.	○	→	3. os. jedn. č.	○	→
● → ●	-n'	in-	● → ●	-y'	—
↑ ●	in-	in-	↑ ●	-∅	a-

1. →:

- $-CV \rightarrow -C'V$ ($\mathfrak{s}' \rightarrow \mathfrak{ts}'$);
- $-V_1CC'V_2- \rightarrow -V_1CV_XC'V_2-$, $V_X = (V_1 = V_2) \mid \mathbf{a}$

2. ↑
●:

- $-? \quad (-C'V \rightarrow -CV \mid _ -?);$
- ○: $(C)V_1CV_2- \rightarrow (C)V_1V_2CV_2-$

4. • $n \rightarrow m \mid _ \{p, p'\}$ • $n \rightarrow \eta \mid _ \{k, k'\}$ 5. $\langle p, t, k \rangle \rightarrow \langle b, d, g \rangle \mid \{m, n, \eta\} _$ 3. $n' \rightarrow \eta, y' \rightarrow y \mid C'V _$

(a)

	Tvar 1	Tvar 2	Překlad
15.	netkay'	innetak'a	<i>strkat</i>
16.	kiry'	iggir'i	<i>tahat</i>
17.	p'uhruy'	imp'uhur'u	<i>dělat díry</i>
18.	her'oy	inher'o	<i>uhlazovat</i>

Řešení úloh soutěže jednotlivců

(b)

39.	her'oŋ	<i>uhladil jsem (něco)</i>
40.	iniŋpaʔ	<i>odešel jsem</i>
41.	aplaʔ	<i>byl otevřen</i>
42.	šur'uy	<i>vybral (něco)</i>
43.	pirin'	<i>uviděl jsem (něco)</i>
44.	iŋsawats'a	<i>zasazují (něco)</i>
45.	k'aaniʔ	<i>byl chycen do pasti</i>
46.	imp'ihanaʔ	<i>skáču</i>
47.	ahikaʔ	<i>je šit, je tkán</i>
48.	iniplaʔ	<i>byl jsem vykoupán</i>

Úloha č. 2.

- Slovosled:

- S V DO (IO) \equiv DO ^SV (IO) (S_(podstatné jméno))
(S = podmět; V = přísudek (sloveso);
DO = přímý předmět; IO = nepřímý předmět [-mukary])
majitel	vlastněné

	1. os. jedn. č.	2. os. jedn. č.	3. os. jedn. č.	
			(m)	(f)
majitel = podmět	n(I)-	p(I)-	(I)-	u-
IO; DO (\neg IO)	-nu		-ry	-ru

$$(I)- = \begin{cases} i \text{ _ } \{nh, tx, x\} i \\ y \text{ _ } C & ; n > nh \mid \text{ _ } i \\ \emptyset \text{ _ } V \end{cases}$$

část těla	\neg vlastněné	-txi ($-y > -i \mid \text{ _ } -txi$)
(podstatné jméno)	vlastněné	-te

- (a) 17. **uwa xinhikaru sytu** — *Vzpomněla si na ženu.*
18. **txipary nhinhikary** — *Snědl jsem banán.*
19. **kyky aikute pysykary ywamukary** — *Dal jsi mu dům muže.*
- (b) 20.

uwa mynary kanawa ximakymukary	}	— <i>Přinesla rybě kánoi.</i>
kanawa umynary ximakymukary		

Řešení úloh soutěže jednotlivců

- (c) 21. *Našel jsi dům.* — { aiku papukary
pita apukary aiku
22. *Přinesl jsem dívce tvou kánoi.* — { pykanawate nymynaru hātakurumukary
nuta mynaru pykanawate hātakurumukary
23. *Přinesl mi tvou vodu.* — { pīpurāāte ymynanu nutamukary
ywa mynanu pīpurāāte nutamukary
24. *Muž vypil krev dívky.* — { hātakuru herēka ātary kyky
kyky ātary hātakuru herēka
25. *Vzpomněl jsem si na oko.* — { ukītxi nhixinhikary
nuta xinhikary ukītxi
26. *Snědl jsi můj banán.* — { nhitxiparyte pinhikary
pita nhikary nhitxiparyte

Řešení úloh soutěže jednotlivců

Úloha č. 3.

1. podmět:

- **nak** 1. os.
- **o** 2. os. jedn. č.
- **e** 2. os. mn. č.

- 2.
- **b** ‘opravdu’
 - **bat** ‘Ach, —.’
 - **bam** ‘Jé, —!’

3. **a** (podmět = 3. os. jedn. č.)4. **um** ‘nadarmo’5. **e** {podmět, předmět} = 1. os. mn. č.kořen = ...C↑C⁺
předmět:

- **ana** 1. os.
- **aʔa** 2. os. jedn. č.
- **a** 2. os. mn. č.
- **e** 3. os. jedn. č.

kb > **mb**; **e o** > **i u** | _ C* V C* V C* #

- (a) 18. **e-yuyanah** — *Zachvěli jsme se.*
 19. **ba-ihwin** — *Opravdu plakal.*
 20. **nabum-kisayah** — *Opravdu jsem na tebe plivl nadarmo.*
 21. **bat-yadawn** — *Ach, opustil vás.*
 22. **ubamum-kolewn** — *Jé, smál ses mu nadarmo!*
- (b) 23. *Vyplul na povrch.* — **a-tameb**
 24. *Ach, vrátil ses.* — **obat-dahetok**
 25. *Jé, umlčel jsem ho!* — **nabam-hoyeb**
 26. *Opravdu nás zahnal.* — **be-utanab**
 27. *Opravdu jste na nás plivli nadarmo.* — **ibume-kisanah**

Řešení úloh soutěže jednotlivců

Úloha č. 4. S = podmět, O = předmět

ni-	2. os. $\notin \{S, O\}$ \wedge 1. os. $\in \{S, O\}$
ki-	2. os. $\in \{S, O\}$

S	O	
1 2	3	-ā(w)
1	2	-it-in
2	1	-in
3	1 2	-ik(o w)

+ kořen +

1. os. mn. č. $\in \{S, O\}$:	-(n)ān
2. os. mn. č. $\in \{S, O\}$ \wedge 1. os. mn. č. $\notin \{S, O\}$:	-(ā)wāw

+ 3. os. mn. č. $\in \{S, O\}$: -(w)ak

S	O	
1 2	3	-ā(w)
3	1 2	-ik(o w)

+ kořen +

{S, O}		
{2. os. mn. č., 3. os. jedn. č.} : -yēk		
{1. os. mn. č., 3. os. mn. č.} : -yāhkāw		
atd.		

• $\left. \begin{array}{l} \bar{e}- \text{ zatímco } \dots \\ \emptyset- \text{ jestli } \dots \end{array} \right\}$

- (a) 22. **ē-wāpamikoyēk** — *zatímco on vás vidí*
 23. **ninakinikonān** — *on nás zastavuje*
 24. **kikakwēcimāwāw** — *vy ho prosíte*
 25. **kiwīcihitināwāw** — *já vám pomáhám*
- (b) 26. *jestli my je poprosíme* — **kakwēcimāyāhkāwi**
 27. *oni vás vyzývají* — **kimawinēskomikowāwak**
 28. *oni mi pomáhají* — **niwīcihikwak**
 29. *ty je vidíš* — **kiwāpamāwak**
 30. *já vás zastavuji* — **kinakinitināwāw**

Úloha č. 5.

• $\left[\begin{array}{l} 400 : \text{kampwoo} \\ \alpha_1 \times 400 : \text{kampw} \alpha_1 \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} 80 : \text{ŋkuu} \\ \alpha_2 \times 80 : \text{ŋkwuu } \alpha_2 \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} 20 : \text{beŋjaaga} \\ \alpha_3 \times 20 : \text{be-} \alpha_3 \end{array} \right] +$
 $[10 : \text{kε}] + [5] + [\beta], 2 \leq \alpha_{1,2,3} \leq 4, 1 \leq \beta \leq 4$

• +: na

1: niŋkin	-niŋkin → -ni
2: shuunni	
3: taanre	
4: sicyεere	-sicyεere → -ricyεere
5: kaŋkuro	kaŋkuro na → baa-

Řešení úloh soutěže jednotlivců

- (a) **kampwɔhii shuunni na ke** 810
ŋkuu na baataanre 88
- (b) 15 **ke na kaŋkuro**
109 **ŋkuu na beŋjaaga na baaricyɛɛre**
152 **ŋkuu na beetaanre na ke na shuunni**
403 **kampwoo na taanre**
1534 **kampwɔhii taanre na ŋkwuu sicyɛɛre na ke na sicyɛɛre**